

Kurs: **Examensarbete, Kandidat, Jazz, 15 hp**

2014

Konstnärlig kandidatexamen i musik, 180 hp

Institution för Jazz

Handledare: Ove Lundin, Sven Berggren

Max Juras

Duo-piano med mig själv

Skriftlig reflektion inom självständigt, konstnärligt arbete

Det självständiga, konstnärliga arbetet finns
dokumenterat på inspelning: **Max Juras – Examensarbete Kandidat**

Innehållsförteckning

Inledning	2
Min musikaliska bakgrund	2
Tankar kring examensarbetet	7
Min musikaliska utveckling och mina inspirationskällor	9
Tiden på KMH	12
Val av låtar	14
Låtskrivandet	14
Syftet med arbetet	15
Inspelningarna	16
Låt för låt	18
Avslutning	21
Skivreferenser	22

Inledning

Detta arbete handlar för mig om att resumera tiden fram till idag från det att jag började intressera mig för pianot och musiken. Att för mig själv också summera vad jag gått igenom för olika typer av musik, vad som fastnat och gjort avtryck på det som jag ägnar mig åt idag och vart jag vill försöka styra mitt förhållande till musiken i framtiden. Att skriva och reflektera är inte något som jag gör regelbundet, långt ifrån, snarare sällan. Att faktiskt vara tvungen till det är en utmaning och jag ser det delvis som en process som kan komma att ta form som jag på förhand inte vet hur den kommer att se ut. Det kan nog komma att bli en del filosofiska tankar och en del frågor som kanske inte har några direkta svar. Min musikaliska del av examensprojektet består av olika typer av musik både egen komponerad musik och musik som jag under åren fastnat för som är skriven av andra.

Min musikaliska bakgrund

Jag tänkte berätta lite om min bakgrund och vart ska man börja om inte från början? Hela den här resan och med resa menar jag min musikaliska lust och utveckling började i en ganska tidig ålder. Vi hade ett piano hemma i mitt barndomshem som jag började intressera mig för när jag var omkring sex år. Jag hade en granne som var två år äldre än jag och han kunde spela lite boogie woogie som jag tyckte var hur häftigt som helst. Han visade mig lite och jag kom ihåg att jag verkligen ville lära mig att spela som han gjorde. Det intressanta var att min äldre syster spelade piano för lärare, men jag blev inte alls lika betagen av hennes låtar som hon spelade som kom mer från den klassiska repertoaren. Det var just blues och boogie woogie som fick min lust att väckas. Efter ett tags tragglande och en faktisk utveckling tyckte nu min mamma att det var dags att börja med att ta piano lektioner precis som min syster gjorde. Det gjorde jag till en början tillsammans med min två år äldre granne, han som lärt mig det första som jag lärt mig på piano. Hans kunskap var ganska begränsad så det fanns förmodligen inte allt för mycket att lära så vid det här laget var vi nog på en snarlik nivå. Jag kom ihåg mina förväntningar på pianolektionerna men de skulle tyvärr aldrig riktigt uppfyllas för en långt senare. Vi (jag och min mamma) höll säkert på i tre, fyra år att leta efter den där perfekta pianoläraren som aldrig uppdagades. Efter ganska många olika pianolärare kom jag ihåg att det kändes mer som en börda än lustfyllt.

Så efter ungefär fyra år bestämde jag mig för att sluta spela för lärare. Jag spelade hemma istället och hade pianospelandet som någon form av avkoppling. Jag verkligen njöt av att få sitta hemma i mitt rum med stängda dörrar och bara spela. Efter ett tag tyckte jag det började bli lite enformigt att spela samma gamla låtar som jag lärt mig under åren så jag började komma på egna. Kom ihåg att jag spelade för kompisarna i skolan och att jag blev den där killen som kunde spela piano. Det blev en liten form av identitet för mig som jag trivdes med. Parallellt med mitt pianospelande var sport något som jag ägnade oerhört mycket tid åt. Mitt sportande tog över mer och mer och pianospelandet trappades ner en aning men det var fortfarande en viktig del av mitt liv, det var en stund i min tillvaro där jag var för mig själv och på något sätt kunde fylla på med energi. Det var ett behov som var viktigt för mig att tillgodose, och jag tror att det var extra viktigt när jag blev lite äldre då jag sysslade med ishockey på elitnivå. Min tillvaro cirkulerade kring väldigt mycket träning och jag mins den tiden i mitt liv som en ganska pressad och kravfylld period. Då kom musiken att betyda oerhört mycket för mig, det var som jag nämnt tidigare en frizon, en annan värld som jag kunde fly in till när jag kände att jag behövde. Så här i efterhand förstår jag vilken ynnest det är att ha tillgång till någonting sådant. Det var så musiken eller pianospelandet numera figurerade i mitt liv. Kanske inte mer än ett par gånger i veckan satt jag vid pianot, men jag tror det påverkade mig mycket ändå, inget som jag kanske såg vid den tidpunkten men något som jag förstätt i efterhand.

När jag var sexton år blev jag meddragen på en hyllnings konsert till Jan Johansson på dansens hus här i Stockholm av mina föräldrar som skulle få mig att för första gången få upp ögonen för jazz. Det som jag tror påverkade mig mycket var att få höra och se någon spela piano live på proffsnivå, det var Bengt Hallberg och jag mins att jag hörde ackord som jag aldrig förut hört och det fascinerade mig. Strax efter det så fick jag skivan Jazz på svenska som var min första jazzskiva. Det var den stora vändpunkten, jag blev som förtrollad när jag hörde Jan Johansson och Georg Riedel spela svensk folkmusik i jazz tappning. Jan Johansson har betytt oerhört mycket för mig och mitt pianospel, mer om det kommer senare i denna reflektion men det resulterade i att jag började spela mer och mer och jag började också ta ut melodier från skivan Jazz på svenska. Jag blev nyfiken på jazzen det var något med den som fascinerade mig. Jag har funderat lite på vad det var som tilltalade mig och jag kan tänka mig att jazz för en oerfaren lyssnare kan upplevas som abstrakt och osammanhängande på både gott och ont. I mitt fall gott. Jag

tilltalades av den jazzen jag lyssnade på och ville framförallt förstå vad det var som gjorde att det lät jazzigt. Jag försökte verkligen klura ut vad det var som spelade som fick det att låta just jazz. Jag kom ihåg att jag lyckades ta ut ett ackord som jag tyckte lät lite jazzigt. Ett par år senare förstod jag att det var ett dominant ackord med färgningarna plus 5 plus 9 men när jag spelade hade jag inte en aning om vad det var, bara att det lät jazzigt. Det var nog en av anledningarna som drev mig att fortsätta. Jag ville förstå hur man spelade på det där viset som var snyggt men samtidigt lite dissonant. Just det där jazziga som i vissa öron bara låter disharmoniskt men i mina och många andras fascinerande. Jag kunde inte på egen hand begripa hemligheten så jag bestämde mig vid sjutton års ålder att börja ta privatlektioner som min mamma gärna sponsrade mig med. Det visade sig ganska snart att läraren som jag börjat ta lektioner för egentligen inte var någon hejare på jazz utan mer på den klassiska repertoaren. Detta resulterade i att jag började spela Bachs Preludium och fugor som jag egentligen inte riktigt var redo för rent teknisk men jag bara älskade musiken som min lärare presenterade för mig av en slump. En lektion hörde jag min lärare sitta och öva innan vi börjat och jag tyckte det var så vackert så jag bad min lärare om att få spela samma styck. Detta var min dörr in till den klassiska pianovärlden. Jag började lyssna enormt mycket på klassisk musik, mestadels Bach och barock men också annat. Jag kände ju till klassisk musik sen innan men hade aldrig ägnat mig åt att spela det själv. Det var en utmaning som jag fann mycket tillfredsställande och utvecklande. Vid den här tiden spelade jag faktiskt nästan bara klassisk musik och jazzen fick vänta en aning. Men jag lyssnade fortfarande på jazz och fick till slut upp ögonen för pianisten Bill Evans som har influerat mig mest av alla pianister. Alla man pratar med som håller på med musik har sina så kallade husgudar och Bill Evans är utan tvekan min. Jag har naturligtvis fler men Bill är utan tvekan min största.

Jag kom ihåg att jag ville upptäcka nya pianister så jag gick till en skivbutik som jag brukade gå till och frågade om tips och på det viset fick jag upp ögonen för Bill Evans. Det var något med Bills spel som fick mig att falla direkt. Det var magiskt och känsligt och en välldans massa överlagrade treklanger som jag på den tiden inte kunde identifiera. Och jag måste säga att även idag när jag lyssnar på Bill Evans blir jag exakt lika berörd. Han fångar in med sin musik och man får ta del av hans värld som är för mig enormt tillfredsställande. Det var på något vis som om han förklarade genom sin musik det som jag kände när jag var liten när jag stängde

dörrarna omkring mig och bara spelade och upplevde att jag glömde bort allt annat. En enormt stark och härlig känsla.

När jag gick ut gymnasiet började jag fundera på vad jag ville med mitt liv och det var egentligen aldrig några tvivel på att jag i någon form ville ägna mig åt musiken. Eftersom jag tyckte att det var så roligt att spela så bestämde jag mig för att söka till Kulturskolans musik institut som det hette på den tiden, jag ville hamna i sammanhang med andra som också gillade att spela musik. Det var nämligen någonting som jag inte gjort tidigare. I sökmomenten var man tvungen att spela tillsammans med en ensemble och det kommer jag ihåg att jag tyckte var bland det roligaste jag gjort. Att få spela med andra som dessutom var duktiga vilket jag naturligtvis inte var vid det här laget men tillräckligt för att ta mig in på skolan och att just bli antagen betydde oerhört mycket för mig. Jag tror att från och med då funderade jag inte så mycket på vad jag skulle ägna mig åt mer än att bara försöka spela så mycket musik som möjligt.

KMI tiden var oerhört viktig för mig. Jag hade jätte bra lärare som jag tyckte var otroligt inspirerande och eftersom jag var på en relativ nybörjarnivå var det mycket att ta in och jag kände att jag lärde mig mycket på ganska snabb tid. Det kommer jag ihåg att det var många som kommenterade och det sporrade mig. Efter tre års studier på KMI bar det vidare till Bollnäs folkhögskola där jag studerade två år. Att studera på annan ort och att verkligen kunna lägga all sin vakna tid på musiken utvecklade mig verkligen. Det var två år som jag alltid kommer att se tillbaka på med stor kärlek. Att inte behöva fundera eller oro sig över något annat gjorde den tiden av mitt liv väldigt enkel. Där hade jag en fantastisk pianolärare som fick mig att förhålla mig till musiken på ett helt nytt sätt. Det var fokus på annat än jag tidigare var van med. Det öppnade upp en helt annan medvetenhet och riktning i mitt liv. Det var oerhört stimulerande. Fokus låg på just medvetenhet att välja och göra medvetna val. Det har påverkat min utveckling musikaliskt eller framförallt förhållandet till musiken med allt som inkluderas. Jag tänker på krav, prestationer, att våga blotta sig, att ta ställning till om man vill bli ”ok på mycket” eller försöka gå djupare in i det som känns viktigt för dig. Att våga välja helt enkelt och kunna stå för det. Det kändes starkt att det var den typen av mentalitet på Bollnäs folkhögskola och att det präglade mig mycket. Det var på något sätt en parallell utveckling mellan musik och personlig utveckling. Tiden på Bollnäs gjorde mig utan tvekan mycket gott. Efter två års studier tog jag en lite paus från undervisningarna och ville bara försöka spela så mycket som möjligt med olika

konstellationer. Jag flyttade tillbaka till Stockholm och påmindes ganska snart att det var ett annat tempo och mycket annat som upptog ens tid jämfört med livet i Bollnäs. Både på gott och ont såklart men en ny fas i mitt liv började.

När jag började med musik lite mer på allvar blev jag ganska snabbt informerad om att om man skulle hålla på med jazz var det absolut musikhögskolorna runt om i landet som man skulle försöka komma in på. Om man inte tog sig in där så kunde man typ lika gärna lägga ner. Det var i alla fall den bilden som jag tyckte målades upp. Det var ett ständigt förberedande för sökningsveckorna som låg ihop klumpade relativt tidigt på året. Jag hade gjort några sådana sökningsturnéer utan att nå hela vägen fram. Därför blev det ett år utan studier. Jag var som sagt inte sugen på att fortsätta med folkhögskolelivet mer än vad jag hade gjort. Två år fick räcka plus att jag kände att jag måste ta mig in på den där musikhögskolan om det skulle bli något annars kanske det var dags att ge upp den drömmen och börja titta efter andra utbildningar.

Det året var ganska jobbigt för jag kände verkligen pressen. Det var nu eller aldrig. Eftersom jag tyckte så otroligt mycket om musiken och hela den identiteten kändes det svårt om det skulle bli så att jag faktiskt inte kom in på någon av musikhögskolorna och var tvungen att sluta med musiken på den nivån som jag drömde om. Det där med att bryta en identitet hade jag redan gjort en gång i livet när jag bestämde mig för att lägga skridskorna på hyllan och det mins jag som ganska jobbigt. Jag övade verkligen frenetiskt det året och var enormt disciplinerad som jag oftast har lätt för när jag väl bestämmer mig för något och det tror jag att jag ska tacka ishockeyn för. Att ha tränat på elitnivå i relativt ung ålder är en enormt bra erfarenhet som präglat mig som person. Jag är i grund och botten en tävlingsmänniska. Det är nog en av anledningarna till varför jag kom in på musikhögskolan i både Göteborg och Stockholm året därpå och att jag faktiskt kommit upp på den nivån som krävdes trots att jag börjat med musik såpass sent. Intresset och lusten för musiken började tidigt men kunskapen och förståelsen började i samma veva som jag började studera på KMI vid tjugo års ålder. Som sagt blev detta året fyllt av övning inom de olika områdena som du förväntas kunna vid antagningarna till musikhögskolan. Jag kom in på IE-utbildningen som det hette då som är en förkortning för instrument och ensemble pedagog. Efter drygt ett år upplevde jag att den utbildningen egentligen inte var för något mig. Jag vill ju faktiskt ägna mig åt musik mer än pedagogik. Men man hade ju hört att det var bra om man hade någon form av utbildning vilket självfallet är korrekt men inte om

man inte känner att du kommer att utnyttja din examen. Jag sökte över till musikerutbildningen och började där året efter. Musiker utbildningen som normalt är tre år kunde jag komprimera ner till två år då jag redan hade avverkat en del av kurserna på pedagog utbildningen.

När jag började mina studier på musiker utbildningen kände jag att det var väldigt roligt och helt rätt för mig just då. Att faktiskt kunna fokusera fullständigt på sin musikaliska utveckling var en stor skillnad från den utbildningen som jag tidigare gick på. På den utbildningen hade man hela tiden annat som hängde över en. Jag upplevde det som en stor skillnad. Det fanns självklara komplikationer med att byta från en linje till en annan på samma skola. Det finns en outtalad hierarki på skolan som jag tror att dem flesta skulle hålla med om och när man byter från en linje som då ansågs lite ”sämre” fick man inte samma erkännande. Men jag mötte lärare som jag upplever har påverkat och stimulerat mig enormt vilket jag kommer att ta upp senare i texten. Så det fanns många fördelar med att byta linje som jag idag verkligen är glad för att jag gjorde. Det är alltid lätt att vara efterklok och det hade såklart varit bra med en lärarexamen nu när många skolor har ändrat på sina anställningsvillkor. För att jobba lite extra som pianolärare tror jag alltid att jag kommer att göra vid sidan om frilansandet. Att ha tagit en av platserna på musikerutbildningen kändes som en stor seger som jag länge hade kämpat för och det var med glädje som jag kände att jag kunde ägna mig åt musiken på det sättet som jag drömt om ett tag till.

Tankar kring examensarbetet

Sen jag började på KMH har jag funderat på vad jag skulle vilja göra som examensprojekt. Under alla dessa år som jag spelat och övat kunde jag nu välja och vraka exakt vad jag ville. Det gjorde inte saken lättare att ha så många valmöjligheter. Det har naturligtvis ploppat upp många idéer under åren och man försöker överträffa sig på alla möjliga sätt. Jag tänkte att det är sista steget innan man kastar sig in i den ”riktiga” världen och att det vore bra att ha en inspelning som kommer att bidra till så många nya jobbmöjligheter som möjligt. I början tänkte jag att jag ville skriva egen musik vilket jag gjort länge och finner oerhört roligt och att det vore kul att få det framfört av andra. Jag har också länge varit ett stort fan av formatet pianotrio. Så jag funderade ett tag på att skriva musik för pianotrio ackompanjerat av stråkkvartett. Men jag upplevde snabbt att ju fler som var inblandade i projektet ju svårare var det att ro det i hamn. Så jag bestämde mig

för att bara skriva för pianotrio. Inspelningarna gjordes på våren 2012 i stora studion på musikhögskolan. Av olika skäl slutförde jag inte mitt projekt och av mina egna erfarenheter är att inspelningar ganska snabbt blir daterade. Man upplever att man kan bättre och att man utvecklats under den tiden som gått. Så även i detta fall. Jag har under dessa två år brottats med en känsla av att jag borde göra klart mitt examensprojekt men inte riktigt hittat anledning och motivation. Det är först nu när jag vet att jag ska bli pappa till sommaren som jag tänkte för mig själv att gör jag det inte nu kommer det förmodligen aldrig att bli av. När jag bestämde mig för att göra klart mitt examensprojekt kände jag att mina inspelningar som jag gjort 2012 kändes daterade. Under alla dessa år som jag suttit och övat, alla dessa timmar som man spenderat med sig själv funderade jag på om det inte vore kul att göra en soloplatå. Den idén kände jag väckte något i mig. Jag började med att skriva en del nya låtar och arra om gamla låtar som jag skrivit under åren. Jag började öva och få upp en lust till jazzmusiken igen som jag inte haft på ett tag. Jag lyssnade en hel del på just solopiano jazz för att höra lite olika förhållningssätt och kom över skivan ”Conversation with my self” som jag lyssnade mycket på för länge sedan med pianisten Bill Evans. Den skivan gjorde ett stort intryck på mig för länge sedan och jag kan ibland undra varför inte fler skivor av just den sorten spelats in. Kan kanske tendera till att bli lite väl mycket piano så det är kanske mest musik för pianister men det har ju gjorts en del duo piano skivor. Alltså med två stycken olika pianister som har varit fantastisk musik och som jag verkligen inspirerats av. Mer om det under rubriken där jag skriver om mina inspirationskällor. Men hur som helst bestämde jag mig för att spela in en soloskiva, eller en duo skiva med mig själv som kanske beskriver konceptet lite bättre.

När jag lämnade musikhögskolan med vetskapen om att jag var tvungen att göra klart mitt examensprojekt för att bli fullständigt klar var det en era som avslutades. Det var vemodigt på något vis. Innan jag började på musikhögskolan hade jag förväntningar om att när jag var klar med min utbildning skulle jag vara ett fullblods proffs, vilket låter så här i efterhand lite världsfrånvänt och naivt men jag minns den tanken. Typ som om att bara man kommer in så fixar musikhögskolan resten. Så var det naturligtvis inte. Så när jag lämnade skolan var jag lite besviken. Framförallt på mig själv. Att jag kanske inte gjort det som krävts av mig för att utvecklas så mycket som möjligt och framförallt inte förberett mig på bästa sätt att äntra arbetsmiljön som rådde för jazzmusiker eller musiker över huvudtaget för den

delen. Det var något som grämde mig en aning. Jag började jobba som pianolärare lite mer och kände på något vis att jag gled längre och längre ifrån min övning och mitt behov av att spela dagligen. Sedan jag slutade studera vid musikhögskolan har min tillvaro cirkulerat mer runt att försöka hitta inriktning i vad jag skulle vilja göra. Jag har en tendens att vilja göra många olika projekt samtidigt och då är det lätt att det blir övermäktigt och ingenting blir klart istället. Därför måste jag säga att sedan jag bestämde mig att slutföra mitt examensprojekt så kändes det väldigt stimulerande att bara jobba med det och att de andra projekten fick vänta. Det kommer jag att ta med mig när jag går in i kommande projekt och hur jag väljer att strukturera upp min tillvara.

Min musikaliska utveckling och mina inspirationskällor

Mina förebilder och dit jag strävar med min musik har under åren inte förändrats radikalt. Jag blev som jag nämner tidigare helt uppslukad av Pianisten Bill Evans när jag hörde honom första gången. Han har utan tvekan gjort störst intryck på mig och så som jag låter idag. Det är nog ganska enkelt som så att man blir väldigt färdig av det man lyssnar på. Jag har haft olika perioder i mitt musikaliska liv och lyssnat på väldigt mycket olika typer av både musiker och musik. Men en som jag alltid återkommer till är just pianisten Bill Evans. Han berör på ett alldeles unikt sätt. Det jag upplever starkt med hans musik är att han tydligt har sin egen röst. Självklart har han influerats av andra precis som vi alla gör men om man lyssnar på hans musik genom alla år som han var aktiv kan man tydligt se att det finns en röd tråd. Bill Evans klangvärld har fascinerat mig mycket. Hans allvar i musiken är påtaglig, det är inte ofta man anar en gnuttu humor i hans spel men värme finns det gott om. Jag uppskattar hans allvar och melankoliska touch och den är påtaglig och jag tror att det är en stor anledning till varför han är en av de största inom jazzen. Musikern speglas av personen och jag tror att jag kunde identifiera mig med Bill Evans spel. Det fans något allvar som jag attraherades av.

För mig har det alltid varit så att jag inte kan hålla på med flera olika saker samtidigt och det gäller även min musikaliska utveckling. Om jag till exempel fastnar extra mycket för en musiker så gör jag ofta en djupdykning i dennes musikaliska historia och vill lyssna in mig på artistens inspelningar från olika tider för att se vilka vägar utvecklingen tagit. Och när det kommer till Bill Evans har jag lyssnat på det mesta som han har spelat in. Ovanligt nog uppskattar jag hans senare inspelningar mer. Med senare menar jag det han spelade in på 70-talet tillsammans

men Eddie Gomez. Mina erfarenheter är att många faktiskt föredrar inspelningarna han gjorde på slutet av 50-talet men framförallt 60-talet. Jag kan förstå det på ett sätt. Hans "timeing" blev lite förändrad under åren och den största anledningen till det var nog hans tunga heroinmissbruk. Men det fans något annat i hans musik, som jag inte tycker går att ta på men som blev starkare under de-senare åren. En skiva som jag håller väldigt högt är inspelningen tillsammans med Toots Thielemans på skivan Affinity. Jag kan naturligtvis nämna många skivor med Bill Evans som jag håller högt men det finns två till som jag ofta kommer tillbaka till och det är Alone och You Must Believe In Spring. Det var från skivan You must believe in spring som jag "plankade" mitt första Bill Evans solo och det påverkade mig mycket. Eftersom jag vid den tiden inte var så insatt i hur man spelade jazz fick jag en liten förståelse eller snarare en aha-upplevelse om hur toner som inte tillhörde skalan kunde användas. Genom att jag förstod det öppnades många dörrar och jag upplevde att regler som jag tidigare begränsat mig till nu fick en annan innebörd. Det minns jag som enormt befriande.

För mig stod Bill Evans musik för det snygga och perfekta. Det fans inte många skavanker eller kaxigheter i Evans musik. Det var städat, snyggt och smakfullt med mycket känslor och jag minns när jag för första gången fick höra Keith Jarrett spela och det var som om en ny värld öppnade sig. Det var skitigt och snyggt på samma gång, fullt med energi och hans tajming var så levande och organisk. Det svängde verkligen på ett helt annat sätt än när Evans spelade utan att värdera det ena eller andra som bättre eller sämre men det var nytt för mig och det tog mig med storm. Det blev min nya husgud då och jag kollade in allt som Jarrett hade gjort och det tror jag knappast att någon pianist idag missar. Keith Jarrett är väl pianisten med stort P i alla fall i jazzens kretsar. Det finns många enormt bra pianister både gamla och nutida men den förmågan som Jarrett har är ytterst sällsynt. Han känns fullkomligt fri i sitt uttryck och i sin bländande teknik. Keith Jarrett har jag lyssnat oerhört mycket på och han har influerat mig enormt. Nu har jag nämnt både Bill Evans och Keith Jarrett som mina kanske främsta husgudar och det är väl knappast en sällsynt duo i jazzens sammanhang. I och med min fascination för Jarrett blev det en inkörsport till skivbolaget ECM som har betytt mycket för mig gällande förebilder och utveckling. Ett tag köpte jag bara ECM skivor och i den perioden trillade jag över pianisten Bobo Stenson som jag håller väldigt högt. Han spelar som ingen annan och det var via skivan War Orphans som jag för första gången kom i kontakt med den lite mer fria jazzen utan att den behöver ha så mycket

energi. Det var något med den som grep tag i mig. Även om jag tyckte att den stundtals var svårlyssnad kunde jag ändå inte låta bli att återkomma till just vissa av spåren från War Orphans. Bobo Stensons Trio med Anders Jormin och Jon Christensen presenterade den fria jazzen på ett sätt utan att vara hysterisk. Jag minns att det hade en stor inverkan på mig och jag fick ett sug efter att få spela fritt. Just ordet fritt kan användas i många olika sammanhang men jag kände ett behov av att spela musik i en kontext där det inte fanns något rätt eller fel. Vilket jag tyckte var svårt att komma bort från när jag spelade efter noter eller låtar med givna ackord. Det var som en stor befrielse när jag började spela fritt för mig själv. Jag tror befrielsen fanns i att det var ok att spela vad man ville. Toner som till en början kanske låter ”fel” eller väldigt dissonanta var tillåtna och det uppstod nya klanger och tonbildningar som jag tidigare inte var bekant med. Det var helt klart en ny dimension som jag fick lust att fördjupa mig i. Det gjorde jag också men mest för mig själv till en början. Jag tror det fanns ett behov av att börja gå lite utanför ramarna rent musikaliskt och bryta sig loss från det som jag tidigare spelat och lyssnat på. Varför jag väljer att nämna dessa pianister är för att de har betytt väldigt mycket för min utveckling. Det har varit en viktig del av utvecklingen som jag tror att det är för alla att lyssna och få inspiration och idéer om hur man själv vill låta. Till en början är vi väl alla i mer eller mindre utsträckning imitatörer av våra förebilder. Jag skulle kunna skriva hur många musiker som helst som inspirerat mig men jag väljer att nämna dessa eftersom jag upplever att dessa påverkat och färgat mig mest. När jag minns tillbaka på vad som påverkat mig och min lust till musiken och vad det är med musiken som fascinerar mig kan jag inte låta bli att skriva om när jag såg Keith Jarretts trio live på konserthuset i Stockholm 2003. Det var fullständigt magiskt och att få se tre stycken levande legender komma ut på scenen var minst sagt maffigt. Jag minns att jag slogs av deras energi när trion anträdde scenen. Det var en smått religiös upplevelse att live få uppleva deras samspel. Något annat som slog mig var hur koncentrerad Keith Jarrett var när han spelade samtidigt som han var så avslappnad. Det är enda gången som jag upplevt något liknande. Jag blev väldigt inspirerad av hans koncentration och upplevelsen av att han tog musiken på största allvar. I den stunden var det som om något nytt föddes i mig. En enorm lust till musiken. Den erfarenheten har utan tvekan påverkat mig och väckt en lust till hur jag skulle vilja förhålla mig till musiken. Helt klart en viktig aspekt i min musikaliska utveckling.

Ett knappt halvår efter min upplevelse med Keith Jarrett började jag studera på Bollnäs folkhögskola. Jag glömmer aldrig mitt första möte med läraren och pianisten Gösta Rundqvist. Vi hade samling med alla nya elever tillsammans med en del av våra lärare och bland andra Gösta som ville träffa oss och berätta lite om hur dem tänkte kring musiken och hur dem resonerade kring undervisningen. Det var väldigt inspirerande och jag fick en stark känsla av att jag skulle komma att trivas på skolan. När lärarna pratade om deras förhållningssätt till musiken fick jag känsla av det jag hade upplevt från konserten med Keith Jarrett. Känns svårt att sätta ord på det men det var som om att musiken var mer som en livsstil. Att om man ville utvecklas krävdes det ett engagemang och att man tar musiken på allvar och inte gjorde något halvhjärtat. Som en kraft som man var tvungen att hitta i sig själv. Den kraften går nog att hitta på flera olika sätt men en förutsättning är att man måste göra sig mottaglig och öppna sina kanaler med risk för att i vissa öron låta flummig. Det var helt klart något i deras presentation om deras syn på musiken som väckte en nyfikenhet i mig. Tiden på Bollnäs var oerhört utvecklande. Dels att få vistats i en sådan miljö fullt med unga människor som älskade musik och dels att få inspireras av flera bra lärare och musiker som jag faktiskt kom att ha även på musikhögskolan. Jag kanske inte lärde mig så pianoteknisk kunskap av Gösta som jag hade i piano men han inspirerade verkligen och spred en lust och nyfikenhet för instrumentet. Det resulterade till att jag spenderade många timmar i övningsrummet. Göstas inspiration har varit en viktig del ut av min utveckling.

Tiden på KMH

Min tid på musikhögskolan förknippar jag bland annat med min pianolärare Ove Lundin. Han har hjälpt mig mycket med det pianistiska. Det var något helt annat än till exempel den undervisningen som jag hade med Gösta. Med Ove var det mycket mer konkret och faktiska strukturer som jag skulle lära mig. Det så kallade andliga pratade inte Ove mycket om. Jag uppskattade verkligen Oves lektioner. Jag upplevde att det var under tiden på musikhögskolan som det faktiskt började låta jazz på riktigt om det som jag spelade. Hur och vart jag skulle spela eller lägga klanger för att dem skulle klinga bäst var något som jag faktiskt inte riktigt kommit i kontakt med tidigare. Vilket jag så här i efterhand kan tycka är märkligt. Eller är det så att tidigare lärare försökt men inte lyckats? Det blev glasklart med Ove och det har såklart att göra med att det är glasklart för honom själv. Det känns som om att Ove bemästrar det mesta inom pianot och att få ha tagit del av hans lektioner ser

jag verkligen som en ynnest. Lektionerna med Ove har utan tvekan varit till stor hjälp under min musikaliska resas gång. Det finns två lärare till som jag vill nämna som påverkat mig mycket i hur dem förhåller sig till musiken. Den ena är Klas Nevrin som jag tog några lektioner med under mina studier på musikhögskolan. Jag kom i kontakt med Klas under en kurs som han håller i för förstaårselever. Kursen handlar om improvisation och det är en av dem bästa kurserna jag haft på musikhögskolan. Det engagemanget som Klas visade för oss elever var minst sagt inspirerande. För honom kändes musiken livsviktig och han förmedlade verkligen att det han undervisade i var viktigt för honom och att han hade behov av att få oss att aktivt tänka själva. Han kunde ställa obekväma frågor som skapade lite konstig stämning och ibland blev det nästa lite hätsk stämning i klassrummet. Men det var en enorm utvecklande kurs och som sagt var det första kontakten med Klas. Mina få pianolektioner som jag sedan tog med Klas handlade mest om just improvisation och olika förhållningssätt man kunde använda sig av i improvisationen. Det var nya tankar och berikade mitt sätt att se på improvisationen. Klas tipsade om musik och en del inspelningar med bland annat pianisten Bill Evans som jag inte hört tidigare som visade en helt annan sida av Evans som jag aldrig tidigare kunnat ana. Mötet med Klas och hans musiktips väckte min lust för den mer atonala och den fritt improviserade jazzen. Klas rekommenderade frijazzensemblenkursen med Sten Sandell. Jag tyckte det lät spännande och anmälde mig.

När det var dags så visade det sig att Sten inte kunde närvara så vi fick tumslagaren och musikern Raymond Strid och det är den andra läraren som jag ville nämna. En lärare som Raymond hade jag aldrig träffat. En lärare som ansåg sig själv som han själv uttryckte det inte kunde hålla en jämn puls eller i alla fall försöka förhålla sig till en jämn puls. Det var ovanligt att lärare framförallt på musikhögskolan framhöll något sådant som för så många andra är en absolut förutsättning för att kunna musicera med andra över huvud taget. Det upplevde jag avväpnande för hela ensemblen. Det var som om att Raymonds förhållningssätt till musiken var så opretentiöst. Det var något ovanligt för mig och en enormt befriande känsla. Den kursen gav mig väldigt mycket och det blev musik som inte liknade någonting annat jag tidigare pysslat med. Det jag bland annat lärde mig var vikten av att ha riktning med det man spelar. Kanske mer en övertygelse om hur man spelade mer än vad man spelade. Det var något som jag laborerade med en hel del efter den kursen och upplevde utvecklande.

Dessa lärare kändes för min egen del viktiga att nämna, för alla har bidragit med en enorm inspiration på väldigt olika vis, och det är just det som jag känner mig extra glad över att fått ha haft så bra lärare i olika typer av inriktningar. Sen har jag kommit väldigt bra överens med dem som människor vilket säkert har förstärkt upplevelsen.

Val av låtar

Jag har alltid haft en förkärlek till att skriva musik. Ibland funderar jag på att enbart satsa på låtskriveriet. Det är något speciellt med att skriva musik för mig. Jag känner mig aldrig så kreativt tillfredställd som när jag skrivit något som jag verkligen är nöjd med. Det är en underbar känsla. Så när det kommer till låtvalen på det här examensprojektet viste jag att jag ville skriva eget material. Sedan var det några låtar som jag inte skrivit som jag tyckte skulle vara kul att spela in. Låten Very Early känns också speciell med tanke på hur mycket Bill Evans har betytt för mitt pianospel. Den låten skrev han som väldigt ung och det är verkligen en av hans största hits och personligen är det något med den låten som väcker en stor lust till improvisation i mig. It Could Happen To You är en av dem första riktiga standard låtarna som jag lärde mig. Den har verkligen hängt med länge och jag måste tillägga att jag har en förkärlek för Jimmy van Heusen storslagna kompositioner. Sedan finns det många fina låtar som jag under åren kommit att spela extra mycket. Men med tanke på att jag faktiskt hade stor lust till att skriva eget fick det räcka med bara två låtar som jag själv inte skrivit.

Låtskrivandet

Som jag skrev tidigare är skrivandet av musik något som betyder mycket för mig och faktiskt något som jag började med tidigt. Det var och är ett sätt att uttrycka känslor. Jag brukar likna låtskrivandet med att det är som att improvisera med eftertänksamhet. När jag improviserar över en låt kan jag tycka att det är svårt att bryta mig loss från formen och känna mig fri. När jag skriver eget material känner jag ofta en enorm frihet och framförallt en väldigt stark tillfredsställelse. Nästan alltid när jag skriver musik utgår jag från en ackordvända som jag knåpat ihop innan. Jag gillar när formerna inte alltid är så symmetriska utan att det bryts av från det vanliga standard tänket. Jag har heller aldrig varit något stort fan av dominant ackord. Det kanske man inte kan höra så mycket tecken på i dessa kompositioner förutom i låten Yellow Sky. Yellow Sky var den komposition som jag medvetet

ville få lite mer modern karaktär på. Jag upplever att det blir en stor skillnad när man nästan helt och hållet plockar bort dominantackorden. Det finns något extra spännande när man tar bort den typen av ackord eftersom då förklaras inte ackordens funktion på samma sätt. Jag upplever att dominantackorden framförallt tillsammans med en massa färgtoner ibland tenderar att bli så himla jazziga. Så fort man tar bort dominantackorden skapas en annan atmosfär som i mina öron låter mer modern. Det har i och för sig ändrat sig lite på senare tid. Men just att utgå från ett givet ackordschema har alltid känts naturligt. Jag antar att det finns väldigt många olika sätt att skriva musik på men för mig har jag haft en liknande process under åren som jag skrivit. Vem vet, det kanske ändrar sig men jag antar att det har att göra med att det känts naturligt och att jag varit nöjd med processen. Sen är verkligen inte ackordschemat ljudet i sten utan om en melodi vill ta vägen någon annanstans är det ju bara att foga ackorden. För det mesta skriver jag en låt under en lång tid. Jag tror aldrig att jag skrivit en låt på en dag. För mig tar det oftast lång tid att komma fram till vad som känns rätt och det händer ofta att jag plockar ut ett parti från en låt som jag sitter och skriver på och skapar någonting nytt av den biten. Det har faktiskt hänt ganska många gånger. Jag märker tydligt att det går i perioder när jag får lust att sitta och skriva musik. Det har också hänt ett flertal gånger att jag lämnat ofärdiga låtar som jag upplever kan bli riktigt bra men att jag inte har förmågan att slutföra just då. Det är som om att vissa låtar måste ligga och mogna. Även dessa låtar fick ta sin tid. Eftersom att jag visste att det tar tid för mig att skriva började jag i god tid. Det kändes aldrig stressigt eftersom att jag nu för tiden vet att jag kan slutföra kompositionerna om tiden kräver det. Men om det finns tid skriver jag gärna om låtarna några gånger innan jag vet viken som blir den slutgiltiga versionen.

Syftet med arbetet

Syftet har varit att utforska samspelet med mig själv. Vad händer när man ska spela duo med sig själv. Vilka blir de viktigaste komponenterna i själva spelet? Vart hamnar fokus? Ett annat syfte med arbetet har varit att utforska processen. Från det att man börjar komponera, skriva eller arrangera tills det att man är färdig. Som jag skrev tidigare har det varit svårt att bestämma vad jag skulle göra eftersom det finns så många valmöjligheter. Men just att ta definitiva beslut som faktiskt får konsekvenser har aldrig varit min starka sida. Jag resonerade som så att jag har alltid tyckt om att spela solopiano och varför då inte försöka fördjupa sig i det plus

att det är så enkelt när man är själv med allt det praktiska. I den med att spela in två parallella pianospår har jag naturligtvis fått från Bill Evans. Han spelade in en skiva "Conversation With Myself" 1963 där han just tillämpar den här metoden och jag antar att det är första gången det görs i den formen. Jag hade inte någon annan att ta hänsyn till vilket underlättade det hela enormt. Det enda som behövdes var mitt piano och mina inspelningsmöjligheter. Jag sparade på så sätt tid och kunde mer fokusera på musiken som kändes som en given prioritet. Med risk för att låta klichéartad upplevde jag att syftet var själva resan. Och med facit i hand upplever jag att jag lärt mig en hel del. Om jag ändå ska försöka specificera mig lite måste jag säga att själva syftet var att få fördjupa mig i något som jag bara tidigare testat och då upplevde stor tillfredställelse av. Jag trodde att jag skulle kunna lära mig mycket av att höra mig själv ur ett annat perspektiv. Och det stämde också. Aldrig lär man sig så mycket som när man lyssnar på sina egna inspelningar och aldrig är man så kritisk vilket i stunder kan vara ganska jobbigt. Det har faktiskt inte varit helt enkelt, det berättar jag mer om under rubriken inspelningar men det var också det som faktiskt var själva syftet. Att kanske inse saker med mitt egna spel som jag tidigare inte sett. Jag måste med facit i hand ändå säga att det har varit mycket lärorikt. Jag har helt klart öppnat en dörr till något som jag skulle vilja göra mer av. Jag kanske inte är supernöjd med inspelningarna men när det låter bra på sina håll känner jag mig nöjd och det är ett tecken för mig att det finns mer att hämta i den här typen av inspelningar när man spelar duo med sig själv. Det kanske inte var syftet från början men det är som sagt en rolig utveckling av själva processen.

Inspelningarna

Inspelningarna var lite speciella. Jag spelade in hemma nämligen på ett Clavia Nord Stage 88 (som är ett elektroniskt piano) och använde inspelningsprogrammet Logic. Naturligtvis var det en frihet att slippa pressen som man kan känna när inspelningstiden i studio börja gå mot sitt slut. Jag upplevde däremot att kraven höjdes enormt. Vetskapen av att jag kunde ta i princip hur många tagningar som helst gjorde så att jag hela tiden tänkte att jag kan bättre. Det jag upplever starkt när jag sitter och gör annan typ av musik med mycket mer elektroniska inslag är att valmöjligheterna av till exempel ljud och effekter lätt blir förvirrande. Återigen alla dessa beslut som jag upplever förvirrar. Till slut var jag tvungen att för mig själv sätta upp deadlines även om jag hade en när arbetet skulle vara inlämnat. Om jag

inte satt upp några slutdatum för mig själv är jag inte säker på att jag hade slutfört en enda låt. Att faktiskt bestämma sig för att en låt är klar även om man inte är hundra nöjd var ganska jobbigt. Framförallt när det bara är att trycka på inspelningsknappen. Men som sagt satte jag upp deadlines för varje låt och sedan var det bara att beta av låtarna och så fick resultatet bli som det blev. Det var överlägset mest tid i hela arbetet som gick till själva inspelningarna. Innan jag bestämde mig att sätta upp faktiska datum för när låtarna skulle vara klara kunde jag sitta med en låt i olika tempon och ändra stämningen i låten och det blev till slut inget bra resultat. Jag upplevde starkt en splittring i mina inspelningar till en början. Jag bestämde mig efter ett tag att jag var tvungen att redan innan inspelningen bestämma mig för vad jag strävade efter. Jag märkte ganska snabbt att resultatet började ta lite mer form i den riktningen som jag strävade efter.

Med tanke på att jag skulle spela duo med mig själv ställdes jag inför en del problematik som jag inte hade räknat med. Jag hade kanske anat det men jag upplevde att det var känsligare än jag väntat mig. Nämligen att det första spåret måste vara väldigt tydligt i rytmiken så att det andra spåret lätt kan följa första spåret. Det intressanta var vilket jag upplevt under tidigare inspelningar att när jag lyssnade på vad jag spelat in hörde jag något annat än hur jag upplevde det när jag spelade in det. Min erfarenhet är att det verkligen är utvecklande att spela in sig själv just eftersom man faktiskt får ett hum om hur man egentligen låter. Det jag framförallt upplevde med mitt spel när jag lyssnade var att min rytmiska tydlighet inte var den samma som hur jag upplever den när jag spelar. Jag jobbade ganska mycket med det rytmiska eftersom att jag upplevde att det var så avgörande för att resultatet skulle bli så bra som möjligt. Det roliga var att jag tyckte att det blev mycket bättre ganska snabbt. Det var på något sätt som om att jag kunde höra min musik med de öronen som jag gjorde när jag lyssnade på mina inspelningar. Lite som man säger i idrottssammanhang ”split vision”. Närmaste översättningen är kanske fågelperspektiv. Jag har aldrig suttit och jobbat så intensivt med att spela in mig själv och sedan analysera det jag spelat in. Det var väldigt utvecklande och den här metoden tror jag att jag kommer att återgå till men jag tror det får bli om ett tag eftersom jag upplever att man blir lite trött på att höra sig själv hela tiden. Tror också att det är viktigt att låta lite tid gå så att den kunskap man fått får sjunka in och utvecklas i lugn och ro.

Om jag såhär i efterhand ska kritisera mig själv hade det varit mer musikaliskt spännande att utveckla dramaturgin i musiken lite mer. Det spåret som jag blev

mest nöjd med var Yellow Sky som jag tycker har en tydlig stämning i sig låten rakt igenom plus att den hela tiden har en riktning i sig. I den låten känns det som om båda spåren interagerar mest med varandra. I dem andra låtarna får tyvärr de olika spåren lite stereotypa roller i form av komp och solist roller. Hade varit roligare om jag kunde fått till lite mer av en dialog mellan dem olika spåren. Men jag insåg att det ställde ganska höga krav på mig och svårt att få det att låta naturligt. Då syftar jag framförallt på att det första spåret i så fall var tvunget till att kompa ett spår som inte var befintligt än vilket kändes onaturligt. Jag testade det faktiskt men insåg att det krävdes ett mer arrangerat förhållningssätt till hela kompositionerna. Så det uteslöts snabbt. Men hade jag gjort arbetet idag hade jag gjort en hel del annorlunda. Jag fascinerar verkligen av klangen som blir med två pianon. Men klangen som jag upplever det är väldigt känsligt för om dem olika spåren under en liten stund har olika rytmisk uppfattning eller om det grötas ihop i samma register. Detta var något som kom att påverka mitt förhållningssätt till inspelningarna. Jag kunde inte spela som jag gjorde när jag spelar solopiano. Jag fick gå in i något som var nytt och det tog sin tid att förstå vad det var som jag tyckte funkade och inte. Jag ville eftersträva stämningen av fyrhändigt där man känner av ett tydligt samspel. Jag tycker att efter ett tag hittade jag något som kändes bra men det tog sin tid. Det blev mer fokus på det solistiska än själva kompositionerna vilket jag i efterhand kanske upplever lite platt. Det kanske har mer att göra med att min solistiska förmåga är begränsad men jag upplever att jag skulle kunnat jobba mer med dynamiken och skapa en mer elastisk ljudbild även i solopartierna. Men jag är glad att jag gjort vad jag gjort och tycker att hela inspelningsprocessen har varit givande och utvecklande.

Låt för låt

It Could Happen To You är en av dem första standard låtarna som jag lärde mig riktigt bra. Det är en av dem där riktiga pärlorna i jazzens standardrepertoar som jag kom i kontakt med via Keith Jarrett plattan ”live i Tokyo 96”. Personligen ville jag spela in den här låten eftersom den har följt med så pass länge. Det var egentligen inga konstigheter med den här inspelningen. Jag ville göra den så standardmässig som möjligt. Jag spelade först in ett litet intro i rubato som sedan plockades upp av ett solo i ett medium swing tempo. Jag la på spår två som hade en kommande funktion. Jag tycker kanske inte så här i efterhand att det blev det där svänget som jag ibland upplever att jag kan få till. På grund av tidsbrist var jag

tvungen att gå vidare. Men den har sina ljuspunkter här och där. Eftersom jag inte ville hålla på att klippa i låtarna utan ville ha tagningar som varade från början till slut var det svårt att fånga perfektion. Det räcker med ett litet snedsteg eller att man slutar koncentrera sig så påverkas hela spåret. Som sagt inte den låten som jag är mest nöjd med men det var en process som var intressant.

Odalvs Äventyr är den enda låten som jag själv skrivit som går i $\frac{3}{4}$ dels takt. Jag upplever att jag ofta skriver $\frac{4}{4}$ låtar och kände att jag skulle utmana mig med att skriva en $\frac{3}{4}$ låt. Dels för att få lite variation men också för att jag tycker mycket om att spela i $\frac{3}{4}$ dels takt. Tycker att det finns ett sväng som rullar på lite av sig självt. Här måste jag säga att jag blev nöjd med låten. Jag tycker om melodin som har en positiv karaktär. Även denna låt har en ganska enkel form men jag upplever att det passar låtens karaktär. Här börjar och slutar båda spåren samtidigt. Och jag tycker att det känns ganska naturligt. Jag gjorde det inte så krångligt för mig själv eftersom spår nummer 2 bara följer spår nummer 1. Det enda negativa med det är att man inte känner någon direkt kommunikation mellan de båda spåren men dem flyter samman på ett sätt som jag ändå är nöjd med.

Skymning är en av två låtar som jag gillar mest. Främsta anledningen till varför den här låten är en favorit är att jag tycker ackordprojektionen är så snygg. Det är en sextontakts period som går runt och runt men i den här låten tycker jag att jag får på ett roligt sväng emellanåt. Det känns stundtals som om att båda spåren interagerar med varandra på ett sätt som jag inte upplever på samma sätt i dem andra låtarna. Här spelade jag in ett spår helt oberoende av vetskapen av att det skulle läggas till ytterligare ett spår. Jag hade tidigare känt mig lite låst i just den tanken. Att jag var tvungen att spela så tydligt som möjligt för att spår två skulle kunna hänga på så lätt som möjligt. Vilket med facit i hand snarare var mer handikappande än främjande. I den här låten börjar jag med att 9presentera temat i rubato och sedan trampar jag igång med ett solo som sedan återgår till ett tema i rubato. Det känns levande och det kanske bidrar till att låten känns lätt. Spår två hade även här en mer kommande roll.

Streaming är låten som jag fick jobba mest med. Det var dels för att den går lite snabbare och att det var viktigt att få det rytmiska rätt plus att i temat förekommer prickar och det ställer alltid lite andra krav på samspelet. Här försöker jag bygga låten kring sväng. I temadelarna var det viktigt att känna att spår två lätt skulle kunna hänga på spår ett. Därför var jag extra noga med att få spår ett så rytmiskt

korrekt som möjligt. Själva låten ville jag så mycket som möjligt få att låta som en gammal hedlig standard. Jag är jätte nöjd med låten som komposition men tycker att själva inspelningen blev ok men inte mer än så. Den här låten brottades jag länge med i form av att jag hade svårt att bestämma mig för vilket tempo den skulle gå i och om den skulle spelas rakt eller i swing. Anledningen till varför jag valde att göra den som jag gjorde hade också att göra med att jag saknade en låt i lite raskare tempo.

Two Pieces är låten som avviker från resten av spåren på det sättet att det bara är ett pianospår låten igenom. Jag kände att det blev lite för överflödigt med två spår. Jag testade men det kom sig aldrig riktigt naturligt. Tyckte också att det var skönt och lite befriande att inte behöva vara tydlig i min rytmik. Här blev resultatet att jag istället spelar nästan hela låten rubato vilket jag sällan gör. Inte så mycket att skriva om mer än att resultatet av låten var en konsekvens på det som jag tidigare hade spelat in. Ett behov av att vara lite friare.

Very Early är låten som följt med mig längst utan tvekan. Kände nästan att jag var tvungen att spela in den. I den här låten försöker jag bara få upp ett skönt flytt. Med tanke på att det händer så mycket harmoniskt upplever jag att den här låten har en tendens att spela sig självt. Jag känner mig ganska nöjd efter omständigheterna. Jag mins att jag upplevde att det kändes ganska lätt att följa efter spår ett med spår två. Likaså här spelas båda spåren tillsammans från början till slut. Kände inte att jag behövde krångla till en låt som redan är relativt krånglig.

Yellow Sky är den låten som jag personligen tycker har mest av ett berättande i sig. Det är den låten som jag finner intressantast. Kanske att låten har en mer konstmusiktig stämning mer än jazz. Tror också att klangen som är mer modal passar sig bättre för den sättningen som jag spelade in på. Då tänker jag framförallt på att det är svårt att få fram en äkta och organisk dynamik när man är begränsad till ett elektriskpiano. Hade jag gjort om mitt projekt idag hade jag skrivit mer låtar av den här typen av karaktär. Tror att just renodlad jazz ska spelas på akustiska instrument. Jag upplever att den typen av musik är så beroende av klang och organisk dynamik som är snudd på omöjlig att åstadkomma med ett elektriskt instrument. I Yellow Sky är det svårare att urskilja dem olika spåren. Dem sammanflätas på ett annat sätt i just den här låten. En annan aspekt som jag tror bidrar till att jag tycker att låten passar denna sättning är att det traditionella svänget inte är en viktig del av den här låten. Det är mer bara en klanglig historia. I

den här låten spelas det andra spåret mer där det behövdes. Den hade en mer uppbackande roll än en direkt kommande roll.

Avslutning

På det stora hela är jag nöjd med resultatet. Det är klart att det finns saker som jag skulle gjort annorlunda om jag skulle göra om hela arbetet. Då tänker jag först och främst på att jag nog skulle anpassa låtarna bättre till fyrhändigt. Nu blev det mer som att jag skrev låtar för solopiano och sedan fick göra det bästa av det för att det skulle passa in i det konceptet som jag bestämt mig för. Men jag måste säga att jag är glad över att jag spelade in det här arbetet och att jag gjorde något som jag länge tänkt att jag skulle vilja göra. Det är kanske inte alltid resultatet som är det viktiga. Mina erfarenheter över detta arbete har helt klart sporrat mig till att göra en uppföljare. För jag upplever starkt att det på sina håll låter riktigt bra på inspelningarna men att jag skulle behöva utforska och utveckla mer för att det ska hålla hela vägen. Sen har det varit kul att summera mina år musikaliskt som student på musikhögskolan som för mig förknippas med mycket spenderad tid i övningsrummet. Jag upplever starkt som jag också nämnt tidigare att det är under min tid på musikhögskolan som jag gjort min största utveckling. Jag kan lyssna på inspelningar som jag gjort när jag gick till exempel på Bollnäs folkhögskola eller som jag gjort precis innan musikhögskolan och tycka att det verkligen låter amatörmässigt. Nu när jag lyssnar på inspelningar som jag nyligen gjort eller som vissa av spåren från mina examensinspelningar tycker jag att jag närmar mig mitt mål rent musikaliskt. Det är naturligtvis en ständig process med sin egna musikaliska utveckling men jag tycker att det första målet är att det låter enhetligt och inte allt för amatörmässigt.

Avslutningsvis skulle jag vilja skriva att det är fantastiskt att få möjligheten att kunna göra en djupdykning i något som betyder mycket för en själv. Att skolan inte kräver eller lägger sig i för mycket. Naturligtvis finns det vissa riktlinjer men detta har verkligen varit ett självständigt arbete. Och det blir extra påtagligt när man gör allt själv som jag gjort. Jag tänker på om man har några musiker som man spelar tillsammans med brukar man forma musiken ihop och bolla idéer och synpunkter. Det är jag nämligen van vid men att ta alla dessa beslut själv är helt klart nyttigt och för mig något som jag aldrig gjort tidigare. Jag upplever att det varit ett självständigt arbete på både gott och ont. Ibland har det varit frustrerande att inte riktigt veta vart man är på väg någonstans musikaliskt. Detta projekt var lite av en

chansning från min sida. Det kunde lika gärna blivit platt fall rent musikaliskt men det upplever jag inte att det blev och det känns som om att det varit en utvecklande fas.

Skivreferenser

Conversations With Myself, Bill Evans, Verve, (1963)

Affinity, Bill Evans, Warner Bros, (1978)

Alone, Bill Evans, Verve, (1968)

You Must Believe in Spring, Bill Evans, Warner Bros (1977)

War Orphans, Bobo Stenson, ECM (1997)